

† Ego Petrus cardinalis presbyter tituli Sanctæ A
Susannæ SS.

† Ego Anastasius presbyter cardinalis tituli S.
Clementis, SS.

† Ego Desiderius presbyter cardinalis tituli San-
ctæ Praxedis, SS.

† Ego Sigizo presbyter cardinalis tituli Sancti
Xisti, SS

† Ego Hugo diaconus cardinalis S. Theodori, SS.

† Ego Joannes sacræ basilicæ subdiaconus SS.

† Ego Rodolphus sacræ basilicæ subdiaconus SS.

Datum Laterani per manum Aimerici sanctæ
Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis et cancellarii,
Nonis Martii, indictione III, anno Dominicæ Incar-
nationis 1125, pontificatus autem domni Honorii
secundi papæ anno I.

V.

*Ad Henricum Viridunensem episcopum. — Ut Lau-
rentio abbati S. Vitoni ablata restituat aut restitui
faciat. Addit se gravari quod vocatus Romam ve-
nire contempserit.*

(Anno 1125, Mart. 11.)

[D. BOUQUET *Recueil*, t. XV, 257.]

HONORIUS episcopus, servus servorum Dei, vene-
rabili fratri HENRICO Viridunensi episcopo, salutem et
apostolicam benedictionem.

Veniens ad nos filius noster Laurentius abbas S.
Vitoni, conquestus est mercatum de Monte S. Vitoni,
et teloneum cum pugillo frumenti, placitum et cor-
rectionem mensurarum, decimas foratici vini civi-
tatis, quæ amisit tempore discordiæ (5), a prædeces-
sore tuo sibi ablata fuisse; unde tuæ fraternitati
mandamus ut ei ablata restituas. De Rickerio de Bu,
qui alodium suum in Baronis curte invasit, et alias
ei nonnullas molestias intulit, debitam justitiam
facias. Quod si jura monasterii sui, quæ a præde-
cessoribus nostris confirmata sunt, reddere negle-
xeris, nobis hoc esse grave non dubites. Gravamur
autem vehementer, quod a prædecessore nostro feli-
cis memoriæ papa Calixto et a nobis vocatus, venire
ad nos, et ad Romanam Ecclesiam contempsisti.

Datum Laterani, XIII Kal. Aprilis.

VI.

*Ad Petrum Cluniacensem abbatem. — Privilegium
Cluniacense.*

(Anno 1125, April. 2.)

[MANSI, *Concil.*, XXI, 323.]

HONORIUS episcopus servus servorum Dei, dilecto
in Christo filio PETRO abbati venerabilis monasterii
Cluniacensis, ejusque successoribus regulariter sub-
stituendis in perpetuum.

Incomprehensibilis et ineffabilis divinæ miseratio
potestatis, nos hac providentiæ ratione in apostolicæ
sedis administratione constituit, ut paternam de om-

(5) Discordiæ pro investituris, Viriduni tempore
Richardii episcopi agitatæ, longam texuit historiam
Laurentius de Leodio in *Historia Viridunensium epi-
scoporum*, tom. II Spicilegii in-fol., p. 247 et seqq.

nibus Ecclesiis sollicitudinem gerere studeamus.
Siquidem sancta Romana Ecclesia, quæ a Deo sibi
concessum omnium Ecclesiarum retinet principatum,
tanquam diligens mater, singulis debet Ecclesiis
instanti vigilantia providere. Ad ipsam enim, quasi
ad caput et matrem, ab omnibus est concurrentum:
ut ejus uberibus nutriantur, auctoritatè defendan-
tur, et a suis oppressionibus releventur. Condecet
igitur, ut ecclesiæ et venerabilia loca, maxime quæ
ad speciale jus et singularem proprietatem sanctæ
Romanæ, cui Deo auctore deservimus, spectant Ec-
clesiæ, specialioris prærogativæ sortiuntur honorem,
et apostolicæ auctoritatis munimine roborentur.
Quamobrem, dilecte in Christo fili Petre abbas, ju-
stis postulationibus tuis clementius inclinati, quid-
quid libertatis, quidquid tuitionis, quidquid aucto-
ritatis, prædecessores nostri Ecclesiæ Romanæ pon-
tifices, præsertim apostolicæ memoriæ nom. Grego-
rius VII, Urbanus, et Paschalis II, discretionis ra-
tione, vestro monasterio et locis ad id pertinentibus
contulerunt: nos quoque præsentis decreto, auctore
Domino, confirmamus. In quibus hæc propriis
sunt visa nominibus annotanda: abbatia S. Ægi-
dii, etc.

In omnibus autem prioratibus et cellis, quæ nunc,
sine proprio abbate, vestro regimini subjectæ sunt,
nullus futuris unquam temporibus abbatem ordinare
presumat. Liceat quoque vobis seu fratribus vestris,
in Ecclesiis presbyteros eligere: ita tamen, ut ab
episcopis, vel episcoporum vicariis, animarum cu-
ram absque venalitate suscipiant. Quam si comit-
tere illi, quod absit, ex pravitate noluerint: tunc
presbyteri ex apostolicæ sedis benignitate officia
celebrandi licentiam consequentur. Ecclesiarum vero
seu altarium consecrationes, ab episcopis, in quo-
rum diocesisibus sunt, locorum vestrorum fratres
accipiant, si quidem gratis ac sine pravitate vo-
luerint exhibere. Alioquin a catholico, quem malue-
ritis, episcopo, consecrationum ipsarum sacramenta
suscipiant. Neque cuilibet facultas sit aut claustrum
vestri, aut locorum vestrorum fratres, pro vivorum
seu defunctorum eleemosynis justis ob salutem datis
inquieta: sed tam virorum, quam mulierum obla-
tiones, quæ ad eos afferuntur, in usu servorum Dei
pauperumque profecturas recipere liceat. Statuimus
etiam ne cellarum vestrarum ubilibet positarum
fratres, pro qualibet interdictione vel excommuni-
catione, divinorum officiorum suspensionem patian-
tur: sed tam monachi ipsi, quam et famuli eorum,
et qui se monasticæ professioni devoverunt, clausis
ecclesiarum januis, non admissis diocesanis, di-
vinæ servitutis officia celebrent, et sepulturæ de-
bita peragant. Concedimus etiam vobis, clericos
sæculares, seu laicos, nisi qui pro certis criminibus
excommunicati sunt, ad conversionem per loca ve-

Vide Laurentii abbatis libellum supplicem ad Adel-
bertum Moguntinum archiepiscopum, apostolicæ sedis
legatum, apud Martenium, t. I Anecd., col. 374.

stra suscipere. Sane terminos immunitatis loci vestri, qui a præfato antecessore nostro Urbano papa constituti sunt, præsentis decreti nostri pagina confirmamus. Ne videlicet ullus homo cujuscunque conditionis ac potestatis, invasionem, prædam, aut rapinam facere, sive homicidium perpetrare præsumat infra ipsorum limites terminorum. Præterea decernimus, ut nulli omnino hominum liceat vestrum venerabile monasterium, et loca subdita, temere perturbare: sed eorum possessiones et bona cætera, quæ pro animarum salute jam data sunt, vel in futurum Deo miserante dari contigerit, firma vobis, vestrisque successoribus et illibata permaneant. Si qua igitur in futurum ecclesiastica sæcularisve persona, hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, etc.... salvo in omnibus Romanæ Ecclesiæ jure, et sedis apostolicæ reverentia. Amen.

Ego Honorius catholicæ Ecclesiæ episcopus, subscripsi.

Ego Crescentius Sabinensis episcopus, subscripsi.

Ego Petrus Portuensis episcopus subscripsi.

Ego Unalis Albanus episcopus, subscripsi.

Ego Wilhelmus Prænestinus episcopus, subscripsi.

Ego Ægidius Tuscanus episcopus consensi, subscripsi.

Ego Gregorius presbyt. cardin. tit. Apostol. subscripsi.

Ego Rossemagnus diacon. card. S. Gregorii, subscripsi.

Ego Cosmus sanctæ Mariæ in subscripsi.

Ego Gregorius S. Angeli diaconus card. subscripsi.

Datum Laterani per manum Aymerici S. R. E. diaconi cardinalis et cancellari, iv Non. Aprilis, indict. iii, incarnat. Dominicæ anno 1125, pontificatus nostri anno i.

VII.

Monachis Cluniacensibus significat Petrum abbatem a sese benigne receptum. Præcipit ne accedant ad Pontium quondam abbatem invito Petro.

(Anno 1125, April. 2.)

[MABILLON, *Annal. Bened.* VI, 140.]

HONORIUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis Cluniacensibus monachis, salutem et apostolicam benedictionem.

Laudes et gratiarum actiones divinæ miserationi persolvimus, quoniam, sua protegente virtute, in unitate concordiæ, vestram permanere constantiam et in vobis religionis observantiam splendere cognovimus. Rogamus autem ut in bono quod inchoastis principio firmiter persistentes, pervigili studio laboretis quæ Deo placabilia sunt efficaciter operari. Venientem ad nos charissimum filium nostrum Petrum abbatem, pro vestra reverentia et ejus dilectione paterna benignitate suscepimus, et tam ipsius quam vestras postulationes diligenter admi-

simus, abbatias siquidem S. Ægidii, et S. Bertini et S. Benedicti super Padum ad reformandam et conservandam in eis religionem, sibi et Cluniacensi monasterio, salvo jure sanctæ Romanæ Ecclesiæ, restitimus. Ipsum igitur cum litterarum nostrarum prosecutione ad vos remittentes, charitatem vestram rogamus ut eum affectione præcipua diligatis, et tanquam patrem et a Deo constitutum animarum vestrarum custodem obedientia et humili subjectione unanimiter honoretis. Obsecramus autem in Domino, ut et nos vestris orationibus adjusetis. Præcipimus autem ut nullus Cluniacensis professionis monachus ad Pontium olim abbatem sine prædicti filii nostri Petri abbatis consensu ire præsumat. Si quis vero id facere seu tentaverit, vel attentare præsumperit, sententiam quam in eum præfatus abbas dederit, ratam habebimus.

Data Lateranis iv Nonas Aprilis.

VIII.

Petro abbati S. Ægidii mandat ut ad obedientiam Cluniacensium redeat.

(Anno 1125.)

[*Gall. Christ.*, VI, instr., 190.]

HONORIUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio PETRO abbati S. Ægidii et monachis, salutem et apostolicam benedictionem.

Ad hoc universalis Ecclesiæ cura nobis a providere omnium honorum Deo commissa est, ut religiosas diligamus personas, et beneplacentem Deo religionem studeamus modis omnibus conservare; nec enim Deo gratus aliquando famulatus impenditur, nisi ex charitatis radice procedens a puritate religionis fuerit conservatus. Hoc nimirum charitatis intuitu olim prædecessores nostri apostolicæ memoriæ Romani pontifices Sancti Ægidii monasterium ad instituendum sive conservandum religionis nitorem Cluniacensi cœnobio commiserunt. Cæterum moderno tempore, defuncto Hugone abbate vestro, dum locus vester guerrarum incursu oppressus, et multis persecutionibus agitato sine pastoris solatio stare non posset, prædecessor noster felicitis memoriæ papa Callixtus te, dilecte fili Petre, abbatem constituit, quod profecto, sicut ex ejus voluntatis arbitrio litteris ipsius Cluniacensi abbati missis percipimus salvo Cluniacensis monasterii jure atque reverentia fecisse cognoscitur. Unde universitati vestræ mandamus atque præcipimus ut sine contradictione ad charissimi filii nostri Cluniac. abbatis subjectionem et obedientiam redeatis. Tu vero, Petre abba, infra quadraginta dies post harum acceptionem litterarum supplici devotione ad Cluniacensē monasterium pergens abbati obedientiam promittas, et eidem monasterio, remota omni occasione, professionem facias, salvo tamen in omnibus Romanæ Ecclesiæ jure abbatis benedictione et sanctæ sedis apostolicæ reverentia. Quod si contemptor exstiteris, B. Petri et nostram indignationem incurres.

Datum Laterani.